

विपत्ति मानसिक स्वास्थ्य केन्द्र (DISASTER MENTAL HEALTH HUB)

विपत्तिपछि आफूलाई मद्दत गर्नुहोस्

विपत्तिपछि पुनर्उत्थान ('रिकभरी') को मतलब तपाईंले यसलाई बिर्सनुभयो भन्ने होइन। पुनर्उत्थान ('रिकभरी') भनेको घटना सम्झदा कम निराश हुनु हो, र समय बित्दै जाँदा सामना गर्ने आफ्नो क्षमतामा थप आत्मविश्वास प्राप्त गर्नु हो।

निम्न रणनीतिहरूले तपाईंलाई पुनर्उत्थानमा मद्दत गर्न सक्छ:

1. आफ्नो अनुभव स्वीकार गर्नुहोस्

- तपाईं कठिन समयबाट गुज्रनुभएको छ। धेरै मानिसहरूमा भावनात्मक प्रतिक्रिया हुनेछ। आफैलाई आफ्नो तरिकाले महसुस गर्न लगाउनुहोस्।
- आफूलाई पुनः सोच्नको लागि समय दिनुहोस्। एक दर्दनाक घटनाले तपाईंको संसार, तपाईंको जीवन, आफ्नो लक्ष्य र तपाईंको सम्बन्धलाई हेर्ने तरिकामा असर गर्न सक्छ।

2. आफ्नो ख्याल गर्नुहोस्

- आराम गर्नुहोस् र विश्राम गर्नुहोस्। तपाईंको पीडा निको हुन समय चाहिन्छ।
- नियमित व्यायाम गर्नुहोस् र नियमित, राम्रो सन्तुलित भोजन खानुहोस्। राम्रो शारीरिक स्वास्थ्यले राम्रो मानसिक स्वास्थ्यलाई सहायता गर्दछ।
- चिया, कफी, चकलेट, सफ्ट ड्रिंक, र चुरोट जस्ता उत्तेजक (stimulants) पदार्थमा कटौती गर्नुहोस्। यदि तपाईंको शरीर तनावग्रस्त छ भने, उत्तेजक (stimulants) हरूले यस भावनालाई बढाउनेछ।
- तिनको सामना गर्न लागू औषध वा मदिरा प्रयोग गर्नबाट जोगिने प्रयास गर्नुहोस् किनकि यसले थप समस्याहरू निम्त्याउन सक्छन्।
- पाँच इन्द्रियहरूमा फर्कत आत्मा शान्त बनाउनुहोस्: रमाइलो आवाजहरू, दृश्यहरू, बास्नाहरू, स्वादहरू र संवेदनाहरूबाट, जसले तपाईंलाई तनाव कम गर्न, आराम गर्न र सामान्य बन्न मद्दत गर्न सक्छन्।

3. सम्भव भएमा एउटा दिनचर्या बनाउनुहोस्

- आफ्नो दिनहरूको संरचना तयार गर्नुहोस् र प्रत्येक दिन कम्तिमा एउटा रमाइलो गतिविधिको लागि तालिका बनाउने प्रयास गर्नुहोस्।
- प्रत्येक दिनको लागि केही व्यायाम, केही काम, र केही विश्रामसहित समय तालिका बनाउन प्रयास गर्नुहोस्।
- सकेसम्म चाँडो आफ्नो सामान्य दिनचर्यामा फर्कनुहोस् तर यसलाई बिस्तारै, थोरै थोरै गरेर गर्नुहोस्।

तपाईंलाई सुधार गर्न मद्दत गर्ने रणनीतिहरू (क्रमशः)

4. मद्दतको लागि अनुरोध गर्नुहोस् र सम्पर्कमा रहनुहोस्

- तपाईंलाई के भयो भनेर तपाईंले कुरा गर्न नचाहेता पनि आफूले ख्याल गर्ने व्यक्तिहरूसँग समय बिताउनुहोस्।
- कहिलेकाहीं तपाईं एकलै हुन चाहनुहुन्छ, र त्यो ठीकै हुन्छ, तर धेरै अलग नबन्नुहोस्।
- जब तपाईं तयार हुनुहुन्छ आफ्नो भावनाको बारेमा अन्य बुझ्ने व्यक्तिहरूसँग कुरा गर्नुहोस्।
- आफ्ना भावनाबारे लेख्नुहोस् यदि तपाईंलाई लाग्छ कि तपाईं त्यसबारेमा अरूसँग कुरा गर्न सक्नुहुन्न भने।

5. धेरै बढी पनि नगर्नुहोस्

- गर्न आवश्यक चीजहरूलाई एक पटकमा थोरै गर्नुहोस्, र प्रत्येक सफलताको गणना गर्नुहोस्।
- बितेका घटना बारे सोच्न वा सम्झनबाट बच्न गतिविधिहरू वा काम नगर्नुहोस्।
- समाचार हेरेर वा अखबार पढेर सूचित रहनुहोस्, तर तपाईंलाई वास्तवमै चाहिने कुरामा मात्र आफूलाई सीमित गर्नुहोस्।
- सकेसम्म धेरै साना दैनिक निर्णयहरू गर्नुहोस् - जस्तै तपाईंले के खाने वा आराम गर्न के गर्नुहुन्छ - किनकि यसले तपाईंलाई आफ्नो जीवनको नियन्त्रणमा अझ बढी अनुभव गर्न मद्दत गर्न सक्छ।
- घर सर्ने वा जागिर परिवर्तन गर्नेजस्ता जीवनका महत्त्वपूर्ण निर्णयहरू नगर्नुहोस्।

यदि तपाईंले यी रणनीतिहरू प्रयोग गर्नुभएको छ र अझै तीन वा चार हप्तापछि पनि अवस्था राम्रो भइरहेको छैन, वा यदि तपाईंलाई सामना गर्न समस्या भइरहेको छ भने, तपाईंलाई राम्रो महसुस गर्न मद्दतको लागि केही व्यावसायिक सहायता प्राप्त गर्नेबारे आफ्नो डाक्टर वा पेशेवर मानसिक स्वास्थ्यकर्मीसँग कुरा गर्नुहोस्।

थप जानकारी र सहायता

- आघातपछि सुधार - आघातपश्चात तनावको समस्या भएका व्यक्तिहरूको लागि निर्देशिका (Recovery after trauma – A guide for people with posttraumatic stress disorder) को एक प्रति www.phoenixaustralia.orgबाट डाउनलोड गर्नुहोस्।
- आफ्नो चिन्ताको बारेमा आफ्नो डाक्टरसँग कुरा गर्नुहोस् र यदि तपाईंलाई लाग्छ कि तपाईंले केही व्यावसायिक सहयोगबाट लाभ उठाउन सक्नुहुन्छ भने मेडिकेयर मानसिक स्वास्थ्य योजना (Medicare Mental Health Plan) बारे सोध्नुहोस्।
- यदि तपाईं तत्काल समस्यामा हुनुहुन्छ, र आफ्नो डाक्टरलाई तुरुन्तै भेट्न सक्नुहुन्न भने, Lifeline लाई 13 11 14 मा फोन गर्नुहोस्।
- यदि तपाईं वा तपाईंले चिन्ने कोही व्यक्ति तत्काल जोखिममा हुनुहुन्छ भने, 000 मा फोन गर्नुहोस्।